

Ds Richard Vissinga

Matteüs 21, 1-11 en Psalm 118, 19-26 eerste zondag van de 40-dagen ATK 9 maart 2014

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Op deze eerste zondag van de voorbereidingstijd op Pasen leest de kerk het evangelie van Jezus, die op een ezel Jeruzalem binnenrijdt, van zijn intocht als een koning.

Het gaat Matteüs met het evangelie van de intocht niet om de weergave van een aantal feiten, om een verslag wat er precies gebeurd is daar op die dag. Ook al hadden we het met een camera kunnen opnemen en uitzenden, dan zou toch het belangrijkste ons zijn ontgaan.

Het belangrijkste, dat is voor Matteüs de verkondiging van de goede boodschap: de Koning komt!

In Jezus, die op een ezel Jeruzalem binnenrijdt breekt het Koninkrijk van God aan.

Daarvoor verwijst de evangelist naar het Oude Testament. Hij combineert twee teksten met elkaar, één uit Jesaja 62: Zeg tot de dochter van Sion, met één uit Zacharia 9: Zie, uw koning komt tot u, hij is rechtvaardig en zegevierend, nederig en rijdend op een ezel.

Wie thuis was in zijn bijbel kende deze woorden, en wist dat ze sloegen op de Messias, die zou komen om recht te doen en alle dingen recht te zetten, om op te richten en te vernieuwen.

Vaak lezen we in de bijbel dat Jezus het de mensen verbiedt om uit te roepen dat hij de Messias is, maar hier komt hij er zelf heel openlijk voor uit. Door die ezel en haar veulen te laten halen, roept Jezus zelf de vervulling van deze oude profetenwoorden op. Zo herkennen de mensen wat er gebeurt. Daarom reageren ze met een grote en uitbundige huldiging, een koning waardig. Ze leggen hun overkleden op de ezel en het veulen en op de grond; ze rukken takken van de bomen en spreiden ook die op de weg. Als een loper, voor de koning.

Als we goed lezen, ontdekken we dat Matteüs niet letterlijk aanhaalt uit het Oude Testament.

Hij verandert de aanhaling uit Zacharia een beetje. Bij de profeet lezen we: Hij is rechtvaardig en zegevierend, nederig en rijdend op een ezel. Matteüs maakt ervan: zachtmoedig, rijdend op een ezelin. Er is geen sprake van zegevieren en rechtvaardig zijn, en nederig wordt veranderd in zachtmoedig.

Zachtmoedig, dat is echt een woord van Matteüs. De enige evangelist die het enkele malen in zijn evangelie gebruikt. In de Bergrede, bij de gelukwensen, waar Jezus volgens Matteüs zegt:

Gelukkig de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven. Ze zullen dus niet de hemel erven, wat ze zo vaak beloofd is, als goedmaking voor wat hier slecht en fout ging, nee, ze zullen de aarde beërven.

En dan de tweede keer, een heel bekend woord: "Komt allen tot Mij, die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven. Neemt mijn juk op u en leert van mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart en gij zult rust vinden voor uw zielen".

En zonder dat het woord genoemd wordt, zien we de zachtmoedigheid van Jezus, als we verderop in het evangelie lezen hoe Jezus één van zijn discipelen, die met zijn zwaard het oor van de slaaf van de hogepriester heeft afgeslagen, terechtwijst: zij die naar het zwaard grijpen, zullen door het zwaard vergaan.

Jezus als zachtmoedige. Wat is dat, zachtmoedigheid?

Niet wat we vandaag 'soft' noemen, een 'watje'. Niet iemand met wie je alle kanten uit kunt, of die met zich laat sollen, die je voor de gek kunt houden.

Zacht staat hier tegenover hard en scherp. Zachtmoedig is een woord, waar we vooral ruimte in mogen horen en voelen; ruimte zonder harde kanten of scherpe punten.

Zachtmoedig is iemand met veel ruimte in zichzelf voor andere mensen. Iemand die niet direct met zijn oordeel of veroordeling klaar staat. Iemand die niet direct kijkt naar wat je gedaan of misdaan hebt, naar je gedrag, naar je handelen, naar de ethiek, maar iemand die in de eerste plaats kijkt naar die concrete mens, naar wat die nodig heeft, naar hoe die er aan toe is. Misschien kent u ze wel, zulke mensen.

Hoewel, ze dringen zich nooit op de voorgrond en daarom zou je ze over het hoofd kunnen zien.

Dan zou je je zelf tekort doen, want het is een weldaad zulke mensen te ontmoeten.

Want je voelt dat je jezelf niet anders, niet beter hoeft voor te doen dan je bent, want dat is helemaal niet belangrijk. Dat je jezelf bij hen kunt uitspreken zonder dat je afgewezen wordt. Mensen, bij wie je op adem kunt komen, zo zou je het mooi kunnen zeggen.

Goddank dat ze bestaan. De zachtmoedigheid van Jezus komen we in hen op het spoor.

Want zo was Jezus, helemaal. Open ogen, gespreide armen, een hart met ruimte voor iedereen.

Een zachtmoedige koning. En op een ezel, dat is het lastdier van de armen - niet het rijdier van een machthebber. Een beetje koning komt hoog te paard gezeten, maar de koning van Israel verschijnt in de gestalte van een knecht. Dat is aanstootgevend en ergerniswekkend.

Deze koning ziet af van macht en geweld; aanzien en prestige tellen voor hem niet.

Hij heeft oog voor kleine en kwetsbare mensen.

En toen Hij Jeruzalem binnenging, kwam de gehele stad in rep en roer, lezen we iets verderop.

Daar is iets boeiends mee aan de hand, want hier vertaalt onze bijbel slordig. Er staat een woord dat schudden, schokken en beven kan betekenen. Rep en roer, ja, zoals een stad bij een aardbeving. Hetzelfde woord gebruikt Matteüs bij de storm op het meer, als de leerlingen achter Jezus aan het schip ingaan - dan steekt er een storm op, een aardbeving zegt Matteüs.

En als Jezus sterft is er weer datzelfde woord.

En helemaal bij het begin horen we ook al, dat heel Jeruzalem - en vooral koning Herodes - ontstelde bij het bericht van de geboorte van een koningskind.

Met andere woorden, waar de koning zich openbaart, daar roeren ook de tegenkrachten zich en ballen zich tegen hem samen met al hun macht. Met de macht van de dood.

Maar zij leggen het uiteindelijk af tegen hem. Hij gaat er wel onder door, hij gaat wel door de diepte van de dood heen, maar hij wordt opgewekt, hij staat op.

In en aan Hem vangen we een glimp op van Gods uiteindelijke koningschap, over alle mensen, alle schepselen, over heel de wereld.

Alleen met het oog op hem, deze koning, kunnen we het volhouden, blijven we overeind, krabbelen we telkens weer overeind. Zijn woorden bieden ons houvast, in ziekte en zorg, in schuld en ellende en in het verduren van onrecht.

't Is wel een geloof, dat we niet steeds paraat hebben, 't wordt soms hevig aangevochten, maar er is een plaats, waar het besef telkens opnieuw gewekt mag worden, waar mensen samenkomen om zijn woorden te horen, te vieren in de liturgie en ze te doen in het leven van elke dag.

Amen